

Plan för forskning och utveckling

(SR 33 - regeringsbeslut 38, Regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende Försvarmakten, 2006-12-21, Fö2004/3263/EPS,Fö2005/1065/EPS, m fl)

(Hemlig Underbilaga 7.1 Tabell – Plan för forskning och teknikutveckling)

1. Plan för forskning och utveckling

1.1 Uppgiften

Ur regeringsbeslut 38, *Regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende Försvarmakten*, 2006-12-21, Fö2004/3263/EPS,Fö2005/1065/EPS, m fl:

”Försvarmakten skall redovisa myndighetens planering för anslaget 6:3 Forskning och teknikutveckling i budgetunderlaget i prisläge 2007. Planeringen skall redovisas årsvis för åren 2007-2012 och översiktligt för perioden 2013-2017. Enskilda verksamheter i forskning och teknikutveckling (FoT) där den totala kostnaden uppgår till 20 miljoner eller mer skall särredovisas liksom projekt av väsentlig art för insatsorganisationens utveckling. Försvarmakten skall vidare redovisa hur planen samordnas med Totalförsvarets forskningsinstitut och Försvarets materielverk. För de redovisade verksamheterna skall en sammanfattande beskrivning av omfattning och innehåll redovisas. Där kopplingar finns till de, av regeringen utpekade nischerna som framgår av budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1), samt där internationellt samarbete och/eller delfinansiering är förutsättningar, skall det särskilt beskrivas. Redovisningen skall omfatta en övergripande bedömning av hur stor andel av FoT som avses genomföras i internationell samverkan åren 2007-2008.”

1.2 Bakgrund

Forskning och teknikutveckling (FoT) genererar kunskap, kompetens och teknik som stödjer i olika skeden av inriktning och utveckling av Försvarmaktens förmågor och härvid i olika tidsperspektiv. Stödet kan avse idégenerering, beslutsunderlag för inriktning och utformning av strukturer med sina system, utveckling av materielsystem, utformning av taktik samt ytterst som stöd under pågående operativa insatser.

1.3 Redovisning

1.3.1 Planering för anslaget 6:3 Forskning och teknikutveckling

Genom införandet fr o m 2007 av det nya anslaget 6.3 samordnas FoT (tidigare anslagspost 6.2.3) ytterligare med s k icke-objektbunden FoT (ur anslaget 6.2.1) inom markstrids- och flygteknikområdena, FLSC verksamhet, delar av studiestödet m.m. Härigenom ges förbättrade förutsättningar för koordinerade beställningar.

Under 2008 gäller, avseende FoT-beställningarna till FOI, att den s k bottenplattan för FOI CBRN-forskning skall belasta anslaget 6.3 endast till de delar som motsvarar Försvarens egna behov.

Det ekonomiska tabellverket ”Plan för forskning och teknikutveckling” redovisas i hemlig underbilaga 7.1 till BU 08. För 2007 uppgår anslaget 6.3 till 1 190 Mkr (i 2007 års prisläge), inklusive anslagsparande, och för 2008 till 990 Mkr (i 2007 års prisläge).

Verksamhet inom FoT av väsentlig art för utvecklingen av Försvarens operativa förmåga och funktioner samt nya och befintliga förband redovisas avseende FoT-demonstratorer, nationella flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP), nanoteknikprogrammet och på en övergripande nivå FoT-projekt under punkten 1.3.3.

För 2008 har den ekonomiska nivån för FoT reducerats med 445 Mkr jämfört med 2004 års nivå (priskompensation ej medräknad). Reduceringen avser innehållet i den tidigare anslagsposten 6.2.3 samt överförd del av FOI tidigare anslag 6.8. Tillsammans med reduktioner i beställningsvolymen till FOI och FHS inom övriga anslag har därmed av regeringen (som en följd av FFU) anvisad beställningsminskning inom FoU uppnåtts.

Fr o m 2007 har regeringen inrättat ett nytt anslag 6.3 – Forskning och teknikutveckling. Det har bildats genom att slå ihop den tidigare anslagsposten 6.2.3 som (efter FFU) till 2007 har reducerats med ca 300 Mkr jämfört med 2004 och med 225 Mkr jämfört med 2006 med FoT-relaterad verksamhet från andra anslag.

Från anslaget 6.8 (FOI):

- All CBRN- och flygteknisk forskning, där 152 Mkr överförs till FM att avgiftsfinansiera under 2007. Beloppet reduceras till 52 Mkr 2008. Verksamheten reduceras dock inte i lika stor grad utan omprioriteringar sker inom övrig forskning.

samt från anslaget 6.2:

- Den s k icke-objektbundna FoT som redovisats i materielsystem 196 (MS-oberoende utveckling för markområdet) och 380 (dito för flygområdet), med sammanlagt 114 Mkr 2007 och 108 kr 2008.
- Verksamhet inom ETAP-programmet (internationellt demonstratorprogram inom flygområdet) med 49 Mkr 2007 och 35 Mkr 2008
- FMV stöd till studier med 18 Mkr per år

- FLSC (Luftstridssimuleringscentrum) med 29 Mkr per år
- Anläggningsforskning med 8 Mkr per år

1.3.2 Samordning med FOI och FMV

Samordningen med Totalförsvarets forskningsinstitut och Försvarets materielverk (och Försvårshögskolan) säkerställs genom att inriktningen och planeringen av FoT bedrivs i en myndighetsintegrerad form i beredningsorganet Pg FoT.

Uppdrag till FoT-grupperna för planeringsinriktning och underlagsframtagning utges i form av HKV interna direktiv. Underlag och förslag till FM FoT-plan tas fram i de likaledes myndighetsintegrerade FoT-grupperna. Ordförande i respektive FoT-grupp utses i allmänhet från funktionsansvarig avdelning i HKV.

Innan direktiv avseende planeringsinriktningen för framtagandet av förslag till FoT-plan ges ut, genomförs s.k. Toppkonferens FoT, under ledning av ÖB, med deltagande av GD FM, GD FMV, GD FOI, Rektor FHS, huvudprocessägarna i Högkvarteret och chefen för forskning och utveckling (C FoU).

Inför fastställande av FoT-plan genomförs en beredning, där representanter för både kravställare och utförare ger sina synpunkter på FoT-planens slutliga inriktning.

FM FoT-plan, vilken utgör ett fristående dokument kopplat till Försvarets materielverks Utvecklingsplan (FMUP), fastställs årligen. FoT-planen anger ekonomisk ram för respektive FoT-område och demonstratorer samt beskriver relativt utförligt planerad verksamhet och ekonomi för forsknings- och teknikutvecklingsprojekt. Den utgör även offertförfrågan till FOI, FMV och FHS.

Offertdialoger med FOI och FHS genomförs årligen i maj/juni inför senare offereringar och beställningar.

Kunskapsinhämtningen inom FoT-processen kompletteras successivt, med början år 2007, med att inom ramen för utvecklingsverksamheten en försvarsmaktsgemensam och interoperabel utvecklingsmetod införs, *Concept Development and Experimentation* (C D&E). UtvC i Enköping metodstödjer övriga förbands utvecklingsverksamhet. Denna metod syftar till att efterfrågad förmåga, identifierad i exempelvis genomförd operativ verksamhet eller perspektivplaneringen, prövas för implementering i insatsförbanden.

1.3.3 Sammanfattande beskrivning av särredovisade objekt

Allmänt

Nedan ges en öppen övergripande beskrivning av innehållet i de särredovisade objekten som till omfattning redovisas i det ekonomiska tabellverket i den hemliga underbilagan.

Demonstratorer

Demonstratorprogram FoT är de teknikutvecklingsprojekt som avslutas med en eller flera *demonstrationer* och som finansieras via FoT-anslaget 6.3. Flera FoT-demonstratorprojekt innefattar internationellt samarbete.

LKS, Ledningskrigföringssimulator

Projekt LKS ska demonstrera effekter av ledningskrigföring. Resultaten är avsedda att nyttjas för planering i operativ stab och för anskaffning av ny materiel inom ledningskrigföringsområdet. Vidare ska projektet producera hjälpmedel för utbildning.

Abraham

Teknikdemonstrator *Abraham* omfattar ett nytt systemkoncept med intelligent ammunition för bekämpning av små och snabba luftmål på korta avstånd (1-2 km). Projektet, som avslutas under 2007, har för delkomponenter visat så lovade försöksresultat att en efterföljande realiserbarhetsstudie initierats. Syftet med realiserbarhetsstudien, dvs den tillkommande etappen 4, är att analysera och demonstrera möjligheterna att öka systemprestanda i befintliga vapensystem med hjälp av de i de tidigare etapperna utvecklade tekniska dellösningarna.

RF/HPM-stridsdel

Projekt RF¹/HPM²-stridsdel målsättning är att bidra till att öka Försvarens förmåga till insatser på långa eller korta avstånd med graderad eller förberedande verkan mot mål innehållande elektronik. Den skall samtidigt vara en grund för att analysera denna vapentyps användbarhet ur en teknisk och taktisk synvinkel samt öka kunskapen om HPM-hotet mot våra system. Verkan mot vissa av Försvarens specificerade mål skall demonstreras.

Simulator för undervattensstrid

Syftet med simulatoren är att kunna ersätta sjöprov som bedöms som alltför riskfyllda eller kostnadskrävande med befintliga system. Vidare är syftet att kunna erbjuda ett stöd vid nyskapande konceptstudier och systemdefinitionsarbete.

---

¹ Radiofrekvens

² Högeffekt Pulsade Mikrovågsvapen

NBC³ Ledningssystem

Demonstratorn syftar till kunskaps- och kompetensuppbyggnad för att öka Försvarens utvecklings- och anpassningsförmåga inom ledning, information och CBRN-skydd. Demonstratorn utformas och konstrueras så att delar (moduler) och utvecklad kompetens kan integreras och utnyttjas i framtida lednings-arkitektur och -system efter nya villkor och behov.

Digital mottagare för syntetisk aperturradar

Det övergripande syftet med projektet är att identifiera de tekniska förutsättningarna för att utveckla digital mottagarteknik med tillräckligt höga prestanda för att kunna nyttjas i krävande miljöer. Projektet är planerat att genomföras i internationell samverkan genom deltagande i EDA projektet ”ERG 101.066 MORSE⁴ samt i projektet SIMCLAIRS⁵. Syftet med ”ERG 101.066 MORSE” är att pröva och värdera ett koncept för lobformning som tillåter en dynamisk konfiguration samt funktionen hos digitala gruppantennerna för att tillse så att de stödjer och möjliggör uppbyggnad av multifunktionssystem. Projektet SIMCLAIRS behandlar delområdet utveckling av digitalteknik för multifunktionskretsar i radarsystem.

MSI för stridsfordon, ARS⁶-MSI

Målsättningen med projektet är att demonstrera ett elektrooptiskt system som ger en 360°-omvärldsuppfattning. Demonstratorn syftar till att ge en känsla av att fordonet är genomskinligt och att man därmed får fri sikt utanför fordonet. Vidare ska en överlagring av systeminformation i bilden, så kallad *mixed reality*, demonstreras.

Network Enabling Capability, LOI-NEC

LOI-NEC är ett internationellt samarbetsprojekt inom ramen för LOI sexnationerssamarbetet SC 4 Forskning och Teknik. Sverige har erbjudit sig att vara ”ledande nation” för projektet i likhet med det ansvar Sverige hade under förstudien. Ett viktigt syfte med projektet är att etablera ett industrisamarbete kring frågor om det nätverksbaserade försvaret. Fokus avses att ligga på att visa på förmågan att snabbt och kostnadseffektivt utveckla och integrera system som stöder ”Gemensam situationsuppfattning”.

Avståndindikering av B-stridsmedel

Det övergripande syftet är att ta fram och demonstrera utrustning som ger förmåga till tidig varning för förekomst av B-stridsmedel (bioaerosoler) i luft. Arbetet utgår från utvecklingen av liknande teknik för detektion av enskilda bioaerosolpartiklar i ett punktindikeringsystem som sker inom ramen för EDA.

---

³ Akronymen NBC ändras 2007-07-01 generellt inom Försvarens makt till CBRN.

⁴ *Multifunction Optical Reconfigurable Scalable Equipment*

⁵ *Studies for Integrated and Multifunction Compact Lightweight Airborne Radar and Systems*

⁶ *Augmented Reality System*

ElektroTermisk Antändning, ETA

Målet med demonstratorprojektet är att uppnå en snabb och reproducerbar övertändning av drivladdningar, även framtida lågkänsliga drivladdningar och drivladdningar med hög laddensitet. Teknologin stödjer förmågorna att utveckla såväl precision och verkan som skydd och rörlighet för system som verkar både med direkt och indirekt eld.

Spaningshandgranat

Det har identifierats ett behov av att kunna observera vad som finns i ett utrymme innan man tar sig in för att minimera risken för skador. Projektet ska demonstrera möjligheter och begränsningar hos en liten handburen spaningskapsel som tas fram för ändamålet.

Laserradar

Projektet ska demonstrera ett lasersystem som ska kunna användas för klassificering och identifiering av olika mål.

Optikspanare för stridsfordon

Projektet ska demonstrera en optikspanare för upptäckt av optiska system i det visuella eller nära infraröda våglängdsområdet, såsom siktesoptiken för olika vapensystem.

Minspaningsdemonstrator

Projektet har som inriktning att genom framtagning av en demonstrator demonstrera hur relevanta optiska, optroniska, radar, magnetiska och kemiska sensorer kan användas för att detektera minor, oexploderad ammunition och explosivämnen.

Nationella Flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP)

NFFP är ett samverkansprogram mellan försvars- och näringsdepartementet samt därtill knutna myndigheter. Programmet syftar till att knyta ihop militär och civil forskning inom flygteknikområdet, bl. a. genom ökande samverkan mellan industri och universitet/högskolor. NFFP skall som en del av den flygtekniska forskningen inom landet bidra till att stärka den svenska flygindustrins konkurrensförmåga. Det skall även stärka landets förmåga att aktivt delta i och dra nytta av internationellt forsknings- och teknologisamarbete.

Programmet har pågått sedan 1996 och är inne i en fjärde fas med en total ekonomisk ram om 80 Mkr årligen, lika finansierad mellan industri och myndigheter (20 Mkr via Försvarsmakten samt 20 Mkr via VINNOVA).

Nanoteknikprogrammet

Nanoteknikprogrammet består av tillämpningsinriktade projekt och är planerat att pågå under fem år, uppdelat i en första fas om två år, varefter en prioritering sker och antalet projekt reduceras inför fas 2.

Forskning

- Ledning och information (FoT-områdena Modellering och simulering, Ledning inklusive Människa-System-Interaktion (MSI) samt Ledarskap)
- Bekämpning, rörlighet och skydd (FoT-områdena Sensorer, Undervattensteknik, Vapen och skydd, Telekrig, Försvarsrelaterad medicin)
- Krigsvetenskap
- CBRN och miljö
- Flygteknisk forskning
- Övrig forskning
- Ny forskning

Teknikutveckling

- Ledning och information (FoT-områdena Modellering och simulering, Ledning inklusive MSI)
- Bekämpning, rörlighet och skydd (FoT-områdena Sensorer, Undervattensteknik, Vapen och skydd samt Telekrig)
- CBRN och miljö
- Flygteknik
- Logistik
- Övrig teknikutveckling
- Ny teknikutveckling
- EDA Force Protection
- Övrig till anslag 6.3 överförd verksamhet⁷ - beställning avseende luftstridssimulering, anläggningsforskning samt övrig forskning och teknikutveckling (bl. a ETAP och FMV stöd till FM studier). Överfört från anslag 6.2.1.

Koncernuppdrag

Beställningar till FOI, FHS och FMV på för FoT-verksamheten nödvändigt myndighetsstöd samt stöd för Försvarsmaktens långsiktiga utveckling.

---

⁷ Under året kommer en inarbetning enligt den mer generella strukturen att ske (bl a uppdelning på forskning och teknikutveckling).

1.3.4 Koppling till de av regeringen utpekade nischerna

Luftburna fjärrstridssystem:

Satsningar bör göras i internationellt samarbete för utveckling av bemannade och obemannade flygsystem som erfordras för vidmakthållande av JAS 39 Gripen. Utveckling inom avionikområdet begränsas till de sensorutrustningar där stora synergier kan nås med behoven för det nätverksbaserade försvaret⁸.

Verksamheten inom FoT-området Flygteknik kännetecknas av en nyutveckling som höjer potentialen hos nya flygande farkoster i form av t ex flygplan, UAV:er och robotar samt anpassning av befintliga flygande plattformar till nya operativa krav och nya förmågor. FoT-området deltar i sexnationerssamarbetet ETAP, där studier och projekt för att vidareutveckla såväl befintliga system som för att utveckla framtida flygsystem genomförs.

Sverige deltar i utvecklings- och materielsamarbetet Neuron (UCAV) tillsammans med Frankrike, Italien, Spanien, Grekland och Schweiz. Syftet är att bibehålla och utveckla svensk kompetens inom stridsflygområdet, att ta fram en demonstrator av ett obemannat stridsflygplan (UCAV) samt att underlätta svensk industris positionering inom europeiskt flygindustrisamarbete. Neuron finansieras dock utanför anslaget 6.3.

Nischen stöds av följande FoT-demonstrator:

- Digital mottagare för syntetisk aperturradar

Lättrörliga markstridssystem:

Satsningar bör göras på stridsfordon med låg vikt och förmåga till slagkraftig precisionsbekämpning, skydd och som stärker förmågan att taktiskt utnyttja informationsöverlägsenhet bl. a. genom ökad samfunktion med burens soldatutrustning och lätta vapen. Vidare bör satsningar göras på utveckling av lätta understödsvapen med allmålskapacitet, som i kombination med intelligent markmålsammunition och automatiserade skjutordningar kan utveckla förmågan till övervakning och strid i bebyggelse⁹.

Nischområdet stöds till del genom verksamhet inom främst FoT-områdena Fordonsteknik, Vapen och skydd, Ledning, Sensorer och Signaturanpassning samt Telekrig.

Inom FoT-området Fordonsteknik omdiriktas verksamheten redan under 2007 till att fokusera verksamheten till aktiviteter som kan förverkligas närmare i tiden, bl. a skydd av fordon med låg vikt som nyttjas av insatsförbanden.

Inom FoT-området Vapen och skydd läggs ett särskilt fokus på forskning om energetiska material och lågkänslig ammunition men även avseende system för strid i bebyggelse och skydd av materiel och personal.

---

⁸ PROP. 2006/07:1

⁹ PROP. 2006/07:1

Inom FoT-området Sensorer och Signaturanpassning riktas ett särskilt intresse mot sensorer för förmåga i den urbana miljön och i syfte att kunna bistå med sensorkunnande i insatser mot terrorism och vid krishantering.

Nischen stöds av följande FoT-demonstratorer:

- Optikspanare för stridsfordon
- Laserradar
- ElektroTermisk Antändning, ETA
- MSI för stridsfordon
- RF/HPM-stridsdel
- Abraham, realiserbarhetsstudier

Robusta nätverksbaserade lednings-, kommunikations- och informationssystem:

Krav på interoperabilitet med internationella insatsstyrkor medför behov av metodik och utrustning som huvudsakligen inte är nationellt profilerad. Inom telekrigföring och dator- och nätverksoperationer krävs en hög nationell kompetens både för att använda och vara kvalificerad köpare av system.

Dock bör satsningar ske i några få men internationellt starkt efterfrågade produkter inom sensor- och telekrigsområdet. Den satsning som görs inom nischen skall således begränsas till sådana systemkomponenter inom sensor- och telekrigssystem som inte kan anskaffas i modernt utförande utan deltagande i produktutveckling. Därutöver skall en nationell kompetens upprätthållas för Försvarens behov att anpassa ledningssystem utgående från främst kommersiella produkter. Inom områdena sensor- och datafusion, signatur-, skydds- och systemdesign bör utveckling göras som stärker samfunktion inom förband, interoperabilitet och vidmakthållande av befintliga system¹⁰.

FoT-områdena Ledning, Telekrig samt Sensorer och signaturanpassning genomför verksamhet som direkt stödjer nischen enligt Regeringens inriktningar enligt ovan.

Inom Ledning läggs stor vikt vid FoT som stödjer transformationen av Försvarens mot det flexibla nätverksbaserade insatsförsvaret. Verksamheten bedrivs i internationell samverkan och med särskild fokus på interoperabilitet.

Vad avser Telekrig och dator- och nätverksoperationer (del av FoT-området Ledning) genomförs och planeras fortsatt egen FoT-verksamhet för att värdera och utveckla förmågor som av sekretesskäl oftast inte är tillgänglig på den öppna marknaden.

---

¹⁰ PROP. 2006/07:1

Nischen stöds av följande FoT-demonstratorer:

- Spaningshandgranat
- *Network Enabling Capability*, LOI-NEC
- NBC¹¹ Ledningssystem
- LKS, Ledningskrigföringssimulator

Försvarsmakten understryker att det totala behovet av forskning och teknikutveckling är bredare än det forskningsbehov som baseras på stödet till de av regeringen utpekade svenska nischerna.

1.3.5 Verksamhet där internationella samarbeten och/eller delfinansiering är förutsättningar

FoT-projekt där internationella samarbeten och/eller delfinansiering är förutsättningar framgår av den till Forsvarsdepartementet översända Försvarsmaktens FoT-plan 07, HKV skrivelse 2006-05-02 H/C 21 100:80758.

1.3.6 Bedömning av FoT i internationell samverkan

Bedömningen av hur stor del av FoT som avses bedrivas i internationell samverkan avser de delar av verksamheten som finansieras ur det nya anslaget 6.3 Forskning och teknikutveckling (FoT) till vilket den gamla anslagsposten 6.2.3 Forskning och teknikutveckling, forskning inom CBRN och flygteknik samt vissa delar ur anslagsposten 6.2.1 som direkt kan härledas till FoT har överförts. Det senare avser främst teknikutveckling inom materielsystemen (Ms) 196 och 380. Ett exempel på det senare kan vara den internationella samverkan som genomförs multilateralt i ETAP. Verksamheten inom dessa Ms benämns populärt ”lillfot”.

Bedömningen innefattar vidare enbart de satsningar som görs med statliga medel. Således ingår inte de egensatsningar som i vissa fall görs av industriföretag som deltar i projekt. Inte heller avtalsslutande utländsk partners satsningar inräknas.

Eftersom berörda planerings- och redovisningssystem inte med automatik kan ge statistiskt underlag i denna frågeställning har bedömd omfattning naturligen vissa osäkerheter. Dessa osäkerheter förstärks av att bedömningen av omfattningen av internationella samarbeten för berörda projekt i många fall fått göras mot ännu inte träffade avtal med andra nationer men ändå kan inräknas under begreppet överenskomna.

---

¹¹ Akronymen NBC ändras 2007-07-01 generellt inom Försvarsmakten till CBRN.

Forskning

Merparten av det internationella forskningsutbytet utgörs av informationsutbyte av akademisk forskningskaraktär, utan ekonomiska kopplingar. Avseende den forskning som utförs på FM uppdrag vid FOI och FHS görs övergripande bedömningen att andelen forskningsprojekt som har inslag av kontrakterad eller överenskommen internationell samverkan eller informationsutbyte år 2007 är drygt 75%. För 2008 bedöms en viss ökning av andelen kunna ske, då samarbeten inom EDA successivt tar form med konkreta projekt. Ett annat spår som påverkar det internationella engagemanget är att den forskning som bedrivs vid FHS för att stödja NBG, inbegriper de övriga deltagande nationerna.

Den ekonomiska delen som överenskommit eller kontrakterats för internationell samverkan inom forskningen beräknas bli cirka 70 Mkr för 2007. Denna nivå bedöms var en rimlig ansats även för 2008, men betydande svårigheter förligger att prognosticera hur de internationella samarbetena påverkas av den omfattande reduktionen av Försvarsmaktens beställningar till FOI och FHS på 500 Mkr som under 2008 får genomslag i verksamheten.

Teknikutveckling

Avseende teknikutvecklingen som utförs på FM uppdrag genom FMV görs den övergripande bedömningen att andelen projekt som har inslag av kontrakterad eller överenskommen internationell samverkan år 2007 är cirka 40 %. Denna nivå bedöms komma att gälla även för år 2008.

Den ekonomiska delen som överenskommit eller kontrakterats för internationell samverkan beräknas bli cirka 130 Mkr för år 2007. Denna nivå bedöms komma att gälla även för år 2008.